

Gatunki dziennikarskie - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Gatunki dziennikarskie
Kod przedmiotu	15.1-WP-PEDP-GDZ
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Informatyka szkolna i edukacja medialna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	prof. dr hab. Magdalena Steciąg

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie z terminami i zakresem pojęć dotyczących rodzajów dziennikarskich; elementarną wiedzę dotyczącą gatunków dziennikarskich.

Nabycie specjalistycznych umiejętności z zakresu: poprawnego realizowania strategii komunikacyjnych przy wykorzystaniu gatunków dziennikarskich, planowania i oceny efektywności działań dziennikarskich.

Nabycie kompetencji społecznych: realizacja zadań z poszanowaniem prawa autorskiego, ukształtowanie postawy odpowiedzialności i szacunku dla cudzej własności intelektualnej, stosowanie różnych rodzajów dziennikarskich w mediach społecznościowych w PR i reklamie.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu: socjologii, technologii informacyjnych, edytorstwa komputerowego, komunikacji społecznej.

Zakres tematyczny

- Gatunki dziennikarskie: geneza i ewolucja.
- Rodzaje dziennikarskie: rodzaj informacyjny (Wzmianka- flash,news, notatka, infografia, zapowiedź, fait divers, sprawozdanie, relacja, raport, korespondencja, życiorys, sylwetka, przegląd prasy, reportaż fabularny-pisany i feature, radiowy, telewizyjny, fotoreportaż); rodzaj publicystyczny (artykuł, artykuł wstępny, felieton, komentarz, recenzja, esej, reportaż problemowy); gatunki pogranicza (wywiad, debata- dyskusja; hipertekst);
- Gatunki informacyjne
 - Informacja a publicystyka;
 - Cechy informacji: aktualność, wierność, zrozumiałość, zwięzłość ścisłość i jednoznaczność, obrazowość;
 - Zasady konstrukcji informacji- uzyskanie odpowiedzi na pytania, odwrócona piramida informacyjna separowanie faktów od komentarza;
 - Podstawowe formy informacji wiadomość, wzmianka, notka lub notatka, zajawka, komunikat, biogram, sprostowanie, wyjaśnianie.
- Wywiad terminologia i geneza
 - Wywiad -cechy gatunkowe;
 - Odmiany (ze względu na sposób przekazu): bezpośredni przed audytorium, prasowy, radiowy i telewizyjny, wywiad wmontowany w inną wypowiedź dziennikarską, wywiad montaż, wywiad z samym sobą, wywiad bez wyodrębnionych pytań, wywiad rzeka;
 - Stylistyka i treść pytań;
 - Interakcje w wywiadzie: dziennikarz –pośrednik, pośrednik –pomocnik, autorytet- uczeń, partner-ekspert, partner reprezentant opinii publicznej;
 - Patologia w wywiadzie: ustawienie rozmówcy pod z góry zamierzoną tezę, ton mentorski, klimat przesłuchania prokuratorskiego.
- Nagłówki i elementy graficzne w prasie
 - Funkcja nagłówków;
 - Budowa: nadtytuł, tytuł główny, podtytuł;
 - Podział nagłówków: nagłówki jednocłonowe, nagłówki wielocłonowe; ze względu na kształt grafiki: jednołamowe, wielołamowe, nagłówek grzbietowy, nagłówek afiszowy: zwarty, rozbity (rozbita struktura), nagłówek rozcięty;
 - Typy układów: statyczny, dynamiczny.
 - Funkcje fotografii prasowej.
 - Typologia wg. źródła: - fotografia własna, fotografia agencyjna, materiał wiązany, fotografia prywatna.
 - Typologia wg. tematyki lub okoliczności w jakiej zdjęcie zostało zrobione: fotografia o aktualności jednorazowej, zdjęcia rodzajowe, zdjęcia o charakterze, reportażowym, zdjęcia sportowe;
 - Typologia wg. miejsca i sposobu publikacji: fotografia samotna, fotografia z tekstem, fotoreportaż, fotomontaż, montaż fotograficzny albo faktomontaż, fotografia

- okładkowa;
 - Fotografia a podpis.
6. Gatunki publicystyczne
- Cechy publicystyki: przystępność, aktualność, systematyka wewnętrzna, różnorodność stylistyczna, tendencyjność, obrazowość, impresyjność, dociekliwość, ścisłość;
 - Kryteria klasyfikacyjne gatunków publicystycznych;
 - Odmiany artykułu publicystycznego komentarz, artykuł redakcyjny, artykuł dyskusyjny, artykuł. Polemiczny
 - Felieton. Cechy felietonu: nie istnieje bez przyczyny, nieograniczona swoboda w doborze tematu i elementów formy, wielowątkowość, dygresyjność, synkretyczność, skrajny subiektywizm, skłonność do parodii, programowa nieoficjalność, perswazyjność, sugestia, demagogia, zażyłość z odbiorcą.
 - Esej;
 - Gawęda;
 - Publicystyka wizualna;
 - Reportaż – geneza, typologia, cechy, tematy reportażu;
 - Recenzja;
 - Radio: specyfika gatunkowa. Specyfika warsztatowa;
7. Budowanie tekstów dziennikarskich.

Metody kształcenia

Ćwiczenia praktyczne, metoda zadaniowa (wykonanie zadania-stworzenie tekstu).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Definiuje terminy i pojęcia z zakresu rodzajów gatunków dziennikarskich; Omawia zasady tworzenia materiałów dziennikarskich. Zna podstawowe normy prawne, moralne i etyczne związane z działalnością dziennikarską.	• K_W06 • K_W19 • K_W20	• Wypowiedź ustna; sprawdzian z progami punktowymi.	• Laboratorium
Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija swoje profesjonalne umiejętności, z zakresu sprawnego realizowania strategii komunikacyjnych przy wykorzystaniu tekstów dziennikarskich. Planuje i ocenia efektywność działań public relations.	• K_U04	• Wypowiedź ustna; ocena prac.	• Laboratorium
Wykorzystuje specjalistyczną wiedzę do organizowania działań związanych z wybraną specjalnością, np. związanych z realizacją i stosowaniem gatunków dziennikarskich w Internecie.	• K_U14	• Wypowiedź ustna; ocena prac.	• Laboratorium
Pracuje w zespole przygotowując teksty dziennikarskie.	• K_K07	• Wypowiedź ustna; ocena prac.	• Laboratorium

Warunki zaliczenia

Efekty kształcenia będą weryfikowane dwoma sposobami: aktywności na zajęciach oraz wykonanie zadania praktycznego (stworzenie tekstu dziennikarskiego).

Laboratoria

Zaliczenie wszystkich podlegających ocenie zadań i prac. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen cząstkowych.

Ocena końcowa

Ocena końcowa jest oceną z laboratorium (średnia arytmetyczna wszystkich ocen).

Literatura podstawowa

1. Adams S., Hicks W., *Wywiad dziennikarski*, Kraków 2007
2. Bauer Z., Chudziński E., *Dziennikarstwo i świat mediów*, Kraków 2004
3. Furman W., Kaliszewski A., Wolny-Zmorzyński K., *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*, Kraków 2007
4. Wojtak M., *Gatunki dziennikarskie*, Lublin 2005

Literatura uzupełniająca

1. Allan S., *Kultura newsów*, Warszawa 2007
2. Grzenia J., *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa 2006.
3. Jabłoński W., *Kreowanie informacji: media relations*, Warszawa 2006
4. McQuil D., *Teoria komunikowania masowego*, Warszawa 2008
5. Mroziewicz K., *Dziennikarz w globalnej wiosce*, Warszawa 2004
6. Olszański L., *Dziennikarstwo internetowe*, Warszawa 2006
7. Wolny-Zmorzyński K., *Fotograficzne gatunki dziennikarskie*, Warszawa 2007

Uwagi

